

JAARVERSLAG 2009

KNNV AFDELING APELDOORN

INHOUD

1.	Verslag van het bestuur	pagina	3
2.	Verslag van de ledenadministrateur		4
3.	Verslag van de activiteitencommissie		5
4.	Verslag van de promotiecommissie		6
4.	Verslag van de Insectenwerkgroep		7
5.	Verslag van de Paddenstoelenwerkgroep		8
6.	Verslag van de Plantenwerkgroep		9
7.	Verslag van de Vogelwerkgroep		10
8.	Financieel jaaroverzicht		11

Cantharellus melanoxeros

Mannetje bosbeekjuffer bij Bekendelle

Aardbeivlinder op de Hoge Veluwe

Jaarverslag 2009 van het bestuur

(verslag van het 98ste jaar van de afdeling Apeldoorn, opgericht 16 september 1911)

Het ledental van de afdeling Apeldoorn bedraagt per 1 januari 2009 144. In 2009 hebben zich 10 nieuwe leden aangemeld; zijn 2 leden overgeschreven naar een andere afdeling; 6 leden hebben opgezegd en is 1 lid overleden. Per saldo is het aantal leden in 2009 dus met één lid gestegen.

Deze 145 leden hebben deel kunnen nemen aan een groot aantal activiteiten met een grote verscheidenheid. In totaal waren dat er meer dan 130 zoals lezingenavonden, excursies, cursusavonden, deelname aan manifestaties of andere bijeenkomsten.

De kern van de activiteiten ligt bij de individuele werkgroepen op de gebieden planten, insecten, paddenstoelen en vogels.

In 2009 heeft de plantenwerkgroep, samen met het IVN, een cursus determineren van wilde planten georganiseerd. Zowel inhoudelijk als organisatorisch was deze cursus een groot succes. In 2008 is deze cursus ontwikkeld en uitgebreid getest in de vorm van een interne proefcursus hetgeen zonder twijfel heeft bijgedragen aan het succes van de echte cursus. Ook in 2010 zal deze cursus weer gehouden worden.

Ook insectenwerkgroep en vogelwerkgroep hebben in 2009 cursussen gegeven.

De jaarlijkse afdelingsexcursie ging in 2009 naar het dal van de Mosbeek en was, met veel deelnemers en mooie waarnemingen goed geslaagd.

Er is assistentie verleend aan de Afdeling Deventer voor het Natura 2000 project in de Brummense landgoederen: het Leusveld, Voorstonden en de Empese en Tondense heide (inhoudelijk, organisatorisch en promotie).

De interne communicatie vindt plaats door middel van het kwartaalperiodiek "De Vier Jaargetijden", werkgroeperiodieken, emailberichten en de afdelingswebsite. Vanaf 2008 is er een keuze voor een email versie van het kwartaalperiodiek "De Vier Jaargetijden". Hiervan maakt een meerderheid gebruik wat veel druk- en verzendkosten bespaart. De website is eind 2008 volledig vernieuwd en in 2009 verder uitgebreid.

De voorbereiding van de viering van het 100 jarig bestaan van de KNNV afdeling Apeldoorn in 2011 was gestart in 2008 en is dit jaar voortgezet. Het programma is vastgesteld, de organisatie en financiering is grotendeels ingevuld zodat in 2010 verder gegaan kan worden met de inhoudelijke uitwerking.

De PR-commissie is met een kraam aanwezig geweest bij 3 evenementen, Daarnaast zijn specifieke natuurorganisaties uitgenodigd voor open avonden, zijn stukken in de lokale pers verschenen en wordt deelgenomen aan "Natuurlijk Apeldoorn", een website van alle natuur en milieugroeperingen in Apeldoorn. Bijzonder aandacht is gegeven aan PR rond de vogelcursus. Na een aantal afgelastingen in 2008 en begin 2009 waren er voor de najaarscursus weer ca. 20 aanmeldingen.

Paul Vermeulen

Samenstelling bestuur in 2009

Voorzitter:	Paul Vermeulen
Secretaris:	Nina de Vries
Penningmeester:	Martijn Deinum
Ledenadministrateur:	Ineke Klaver
Activiteitencoördinator:	Marchien van Looij

Jaarverslag 2009 Ledenadministrateur

Het verloop van het aantal leden in het afgelopen jaar is als volgt:

KNNV afdeling Apeldoorn	aantal leden	waarvan:		donateur
		huisgenootlid	jeugdlid	
stand per 01-01-2009	144	15	1	1
van huisgenootlid naar gewoon lid		- 2		
+ nieuw in 2009	10	2		
- over naar andere afdeling	2			
- opgezegd in 2009	6			
- overleden	1			
stand per 01-01-2010	145	15	1	1

Ineke Klaver

Plantencursus

Een les in het natuurhuis

Plantencursus

Excursie, 13 juni 2009

De vogelwerkgroep in actie

En natuurlijk de lepelaars,
want daarvoor ging de werkgroep op pad.

Jaarverslag 2009 Activiteitencommissie

Bij het begin van het jaar bestond de activiteitencommissie uit vier leden. De vacature die ontstaan was door het aftreden van het lid van de insectenwerkgroep is begin van het jaar vervuld en het lid van de paddenstoelenwerkgroep is vervangen door een nieuw lid.

De commissie vergaderde dit jaar vier maal, en gingen we in wisselende samenstelling vijfmaal op pad als voorbereiding op de algemene excursie van 2010.

Er werden naast een Nieuwjaarsreceptie, een Nieuwjaarswandeling, zeven lezingen en een algemene excursie georganiseerd. De algemene excursie naar de Het dal van de Mosbeek, waaraan door achtendertig mensen werd deelgenomen was een groot succes. De lezingen werden bijgewoond door tussen de dertien en vijfendertig mensen. De aansluiting bij het thema van de landelijke KNNV werd gevonden in de lezing over water- en oeverplanten. Ook komend jaar zal er weer een algemene excursie georganiseerd worden. Bij de lezingen worden onderwerpen dicht bij huis gezocht en zal gezocht worden naar een mix van onderwerpen die de natuur betreffen, maar die niet bij de afzonderlijke werkgroepen aan de orde komen.

Overzicht evenementen in 2009 georganiseerd door de activiteitencommissie:

04-01-2009	Nieuwjaarswandeling georganiseerd door Jan en Jannie Kerseboom
09-01-2009	Nieuwjaarsreceptie
06-02-2009	Lezing door Evelien Schermer over vulkanisme in Antarctica en op de Galapagos eilanden
27-02-2009	Lezing door Jan-Olaf Tjabringa over Hoog Buurlo
03-04-2009	Lezing door Herman van der Hart "De flora en fauna van Spitsbergen"
25-04-2009	Algemene excursie olv Herm Jan Roep naar het dal van de Mosbeek
09-10-2009	Lezing door Ruud Knol over De leemputten van Staverden
22-10-2009	Lezing door Zomer Bruyn over Vleermuizen
13-11-2009	Lezing door Marchien van Looij, Monique van de Waarsenburg, Niko Visser en Nina de Vries over Water- en oeverplanten
11-12-2009	Leden voor leden, met bijdragen van Rein van Putten & Fred Bontenbal; Nina de Vries; Monique van de Waarsenburg & Rina Scheerman en Marian Schut

Marchien van Looij

Beelden van de algemene excursie naar de Mosbeek

Jaarverslag 2009 Promotiecommissie

In februari 2009 is de promotiecommissie bijeen geweest om de plannen voor 2009 uit te werken. De commissie is na het vertrek van Dette Vethaak versterkt met Els Kruijff en Jan Kerseboom.

Er is besloten dat Els de organisatie van de publieksactiviteiten op zich neemt en Jan o.a. de perspublicaties organiseert en opstelt.

We hebben de KNNV met onze kraam wederom gepromoot bij de volgende manifestaties:

- 31-05-2009 dag van het park (Oranjepark). Druk, maar twijfels over doelgroep;
- 20-06-2009 schaapscheerderfeest (Hoog Buurlo). Slecht weer, nauwelijks bezoek;
- 19-09-2009 bijenmarkt (Ugchelen). De hele dag goede aanloop en interesse.

In 2009 hebben we, gezien het onderwerp van de lezingen georganiseerd door de Activiteitencommissie, twee geïnteresseerde verenigingen gericht uitgenodigd om een lezing bij te wonen te weten Stichting Apeldoornse Monumenten en Groei en Bloei.

Een 6 tal perspublicaties zijn aan de lokale en regionale bladen verzonden om onze activiteiten zoals KNNV lezingen en cursussen bij het publiek kenbaar te maken.

In onze KNNV website en brochure zijn verbeteringen aangebracht.

Voor ons jaarlijks terugkerende KNNV cursusprogramma is een flyer gemaakt met een verwijzing naar onze website voor de details.

Er is onderzoek uitgevoerd naar de waardering van oud deelnemers aan de cursus Vogelherkenning. Er is vervolgens samen met CODA extra publiciteit voor deze cursus gemaakt (met resultaat).

Gezien het succes van de KNNV Uitgeverij boekverkoop 2008, in het 25^e jubileumjaar van de uitgeverij, is besloten deze service voor onze leden in 2009 voort te zetten.

Met dank aan onze leden boekafnemers hebben we in 2009 met meer dan 135 bestelde boeken wederom de financiële positie van onze verenigingskas kunnen versterken.

In de promotieplannen voor 2010 hebben o.a. de volgende onderwerpen onze de aandacht:

- plannen voor ons 100 jarige jubileum in 2011 promotioneel uitwerken;
- publicitaire aandacht voor de landelijke Dag van de Veldbiologie 10-10-10;
- verdere deelname aan publieks manifestaties overwegen;
- contact met andere Apeldoornse natuurorganisaties intensiveren;
- vergroten van KNNV naamsbekendheid in Apeldoorn en omstreken;
- Stimuleren van (nieuwe) KNNV cursussen en deelnemers interesseren voor overige KNNV activiteiten.

Ruud Lorwa

Jaarverslag 2009 van de Insectenwerkgroep

Het aantal leden van de insectenwerkgroep steeg opnieuw, en wel van 20 naar 23. De gemiddelde opkomst op de twaalf dinsdagavond-bijeenkomsten bleef dit jaar gehandhaafd op rond zeventig procent.

Op deze vierwekelijkse bijeenkomsten werden door diverse leden presentaties verzorgd. Er wordt steeds meer en beter gefotografeerd, waardoor het delen van waarnemingen met gebruik van laptop, beamer en powerpoint gaandeweg een grotere plaats is gaan innemen.

Traditiegetrouw bezochten in maart weer meerdere leden de landelijke vlinderdag. Ook de libellendag en bijeenkomsten van de NEV (de Nederlandse Entomologische Vereniging) werden door enkele leden bezocht.

Van mei tot en met augustus werden dit jaar dertien excursies georganiseerd. Deze trokken gemiddeld ruim acht deelnemers. Daarnaast werden twee keer lamp en laken voor het tellen van nachtvlinders opgesteld. In de tuin van Anne en Jelly werden in juli behoorlijk wat vlinders gezien. De tweede avond, de nationale nachtvlindernacht die ook dit jaar weer werd georganiseerd in samenwerking met het IVN, viel helaas in het water.

Het jaarlijkse bezoek aan de Buurserbeek, altijd goed voor waarnemingen van beekrombout, bont dikkopje en nog meer fraaie soorten, werd dit jaar uitgebreid met een omweggetje langs Bekendelle bij Winterswijk waar we flinke aantallen bosbeekjuffers zagen.

De Duurse Waarden bleken een zeer goede biotoop voor de bruine korenbout.

Ook van de beekoeverlibel werd een goede vliegplek gevonden. Verder is de waarneming van een aantal exemplaren van de laatste populatie kleine heivlinders zeker het vermelden waard.

Het aantal leuke en leerzame excursiedoelen stijgt nog steeds, zodat ook voor komend jaar weer een vol excursieprogramma te verwachten is.

De tellingen van bosparemoervlinders op de officiële route bij de Elspeterweg leverden evenals in 2008 weinig op. De soort werd wel in iets hogere aantallen op

de nabijgelegen Valkeniersweg gezien en ook in behoorlijke aantallen op de Hoge Veluwe. Jan Kerseboom inventariseert nachtvlinders voor Werkgroep Vlinderfaunistiek van EIS.

Libellen-inventarisaties rond de Loofles en op de Hoge Veluwe gecoördineerd door Marian Schut leverden leuke waarnemingen op. Albert Lutjeboer inventariseerde voor SBB.

Jeannette Hoek telde ook dit jaar in een aantal gebieden voor Natuurmonumenten en SBB, waarbij ondermeer een vliegplek werd gevonden van het bruin blauwtje, een in onze omgeving helaas nogal zeldzame soort. Johan Hertgers loopt een monitoringsroute voor de Vlinderstichting, evenals Henri Peters, die daarnaast ook nog voor SBB inventariseert.

Meerdere leden waren actief op de Hoge Veluwe, waarbij overigens naast insecten ook reptielen geteld werden.

Samen met het IVN werd dit jaar een volgeboekte vlindercursus georganiseerd; Nina de Vries verzorgde daarin het KNNV-aandeel. Voor 2010 staat in dat zelfde kader weer een libellencursus geprogrammeerd met een belangrijke rol voor Marian Schut.

In het kader van de ontwikkeling van kennis binnen de werkgroep wordt er in 2010 extra aandacht besteed aan sprinkhanen, een tot op heden nog wat onderbelichte orde.

Marian heeft zich inmiddels ook fanatiek op de nachtvlinders gestort.

Verdere specialisaties binnen het zeer grote terrein van de insecten zijn natuurlijk welkom; wanten bijvoorbeeld zijn ook bijzonder fraaie beestjes. Belangstellenden van binnen en buiten de werkgroep, grijp uw kansen. Nieuwe aanwas is altijd welkom.

Koos Middelkamp

Jaarverslag 2009 van de Paddenstoelenwerkgroep

Ons jaar rond terrein was Het Lierderbos, tegenover het Ei van Columbus aan de Arnhemseweg. Er waren een paar droge maanden bij, maar we hebben het toch iedere maand bezocht. De eerste 3 maanden vonden we rond de 30 soorten, met als bijzondere vondst in februari: de harige mestfranjehoed, *Psathyrella berolinensis*. Het is de 1^e vondst in Nederland maar wel eerder in Duitsland beschreven.

De 2^e bijzondere vondst in hetzelfde gebied waren persoonlijke bezittingen van iemand, waarschijnlijk uit geparkeerde auto weggenomen, oa. rijbewijs, paspoort, portemonnaie, enz. Daar hebben we de politie maar van op de hoogte gesteld.

April, mei, juni: gemiddeld 15 soorten. Juli weer 30, augustus 17, september, oktober, november: gemiddeld 65 en in december toch nog 40 stuks. Deze aantallen, op een rondje van ca 1,5 km, zijn dus zo gek nog niet.

Eens per maand bezochten we ook nog een andere locatie in de omgeving van Apeldoorn. De aantallen daarvan kwamen overeen met ons jaar rond terrein. Ons record was in november, de Haanstraat bij Bussloo met 81 soorten.

We zijn 1 keer naar het Beekbergerwoud gegaan om te kijken of dit terrein geschikt was als jaarrondterrein voor 2010. Maar met 8 soorten in augustus is dit voor ons nog geen interessant gebied.

Meestal waren we met 6 personen op speurtocht.

Op de 15 werkgroepavonden waren we gemiddeld met zijn zevenen aan het zwammen. Het laatste half jaar ging Ans gelukkig af en toe ook weer met ons mee, ze heeft zichzelf wel beperkingen opgelegd, maar daar hebben we allemaal begrip voor.

Er is een vernieuwde Rode lijst gekomen, de vorige was van 1995 tot 2008. Vele zijn inmiddels geen Rode lijst soorten meer omdat ze niet zo zeldzaam meer zijn als 10 jaar geleden. Betere milieuomstandigheden zijn in dit geval goed zichtbaar. Ook worden er regelmatig nieuwe soorten gevonden, waarschijnlijk door de opwarming van de laatste jaren. Er waren veel cantharellen dit jaar.

In de gebiedjes die dit jaar bezocht zijn vonden we *52 nieuwe soorten, waarvan 14 Rode lijst soorten* die, de afgelopen 10 jaar, nog niet eerder door ons op een lijst in en om Apeldoorn vermeld waren.

Voor 2009 zijn er in totaal 35 Rode lijst soorten genoteerd.

Binnen onze werkgroep zijn we versterkt met 1 nieuw lid, en 2 leden die al lid zijn van een andere werkgroep maar het toch leuk vinden af en toe ook bij ons aanwezig te zijn.

Eén werkgroep lid wil wel KNNV-er blijven maar niet meer actief zijn, momenteel telt de werkgroep 14 leden waarvan 9 actief.

Rina Scheerman

Jaarverslag 2009 van de Plantenwerkgroep

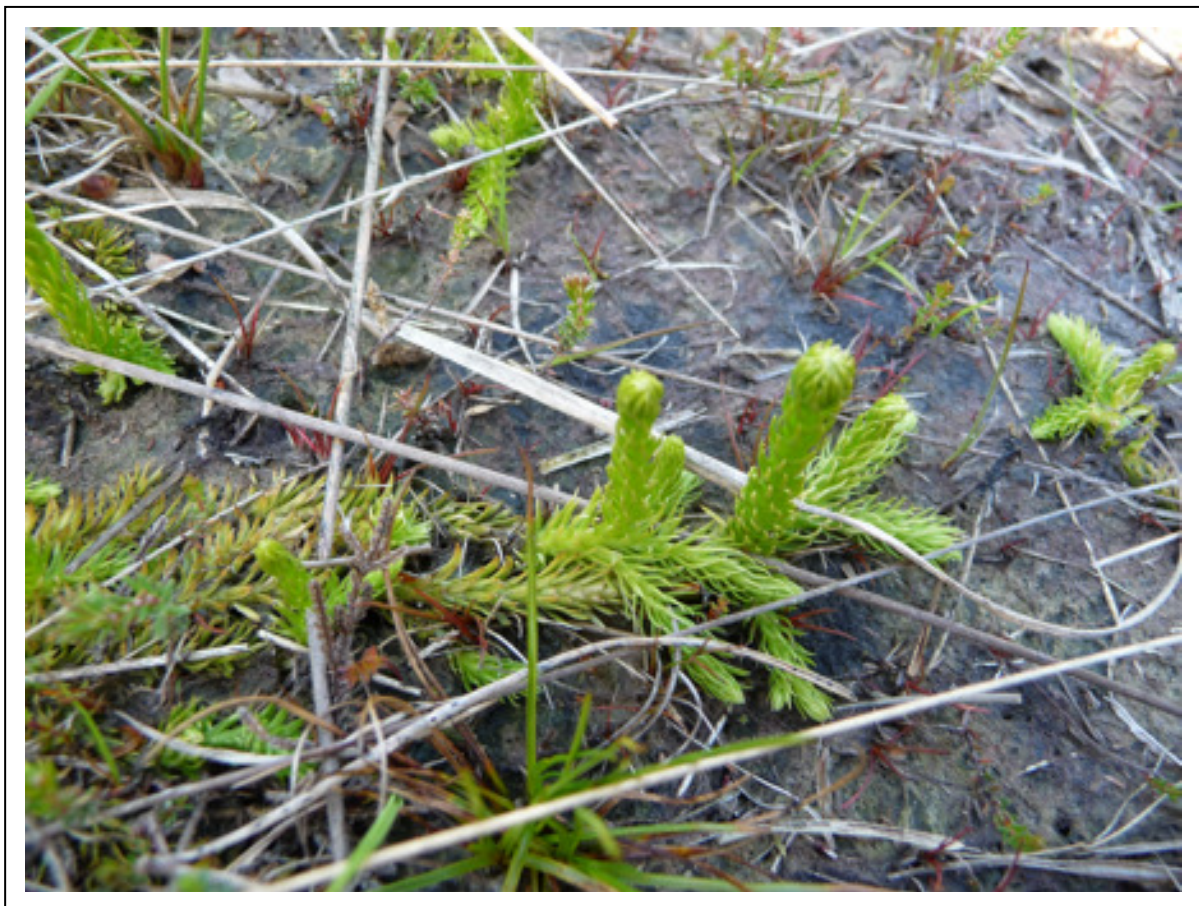
De plantenwerkgroep bestond aan het begin van het verslag jaar uit 10 personen en aan het eind van het jaar uit 16 personen. De Plantencursus, die we in het voorjaar samen met het IVN hebben gegeven, heeft mede voor gezorgd voor deze uitbreiding.

Er zijn dit kalenderjaar 8 avonden in het Natuurhuis geweest, waar we gezamenlijk planten, korstmossen en mossen determineerden. Het grootste gedeelte van de mossen die we determineerden was afkomstig van het terrein van Anne Sauter en Jelly Gorter te Klarenbeek, waar we in het plantenseizoen verder geïnventariseerd hebben.

Dit jaar werd op zeven avonden in dat terrein geïnventariseerd. In het totaal vonden we daar dit jaar 190 verschillende planten; een lijst is op de jaarvergadering beschikbaar. In het totaal hebben we in drie jaar tijd 259 verschillende planten gevonden. Tijdens de avonden waren er gemiddeld 6 en bij de buitenactiviteiten 2 - 6 personen aanwezig.

Komend jaar staat weer het geven van een plantencursus op het programma. Het cursusteam bestaat uit vier leden van onze werkgroep, waarschijnlijk tijdens de buitenlessen aangevuld met nog een aantal leden van de werkgroep. Naast het inventariseren in Klarenbeek staan een aantal bezoeken aan andere natuurgebieden op het programma.

Marchien van Looij

Moeraswolfsklauw, voor het eerst dit jaar gevonden in Klarenbeek

Jaarverslag 2009 van de Vogelwerkgroep

Onze werkgroep bestaat dit jaar 16 jaar en is in 2009 "gegroeid" van 54 naar 55 leden in december.

Het contact met de leden wordt onderhouden door de maandelijkse nieuwsbrief, "de Schrieverik", die 10 maal is verschenen. Hij wordt per e-mail verstuurd aan werkgroepleden, de Vwg Oost-Veluwe en cursisten van de cursus Vogelherkenning.

Hoogtepunten van onze activiteiten waren een lang weekend naar Zeeland met 23 leden en

een dagexcursie naar de kraanvogels van het Diepholzermoor met 18 deelnemers.

Er zijn 9 werkgroepavonden geweest die door gemiddeld 20 leden zijn bezocht.

Op 3 avonden is een lezing gegeven door een externe spreker.

Onze voorzitter Paul Vermeulen gaf een boeiende lezing over de aërodynamica van het vliegen van vogels.

We zijn 12 keer op excursie geweest met een gemiddelde deelname van 13 leden.

Excursiebestemmingen waren o.a. Oostvaardersplassen, Lauwersmeer, Zeeland, Diepholzermoor (Duitsland), Harderbroek en de Weerribben.

De maandelijkse wandeling, afwisselend op Hoog Buurlo en op het landgoed De Poll, is 6 x gelopen door gemiddeld 7 personen.

Er is door onze leden aan 7 telprojecten deelgenomen: PTT (PuntTransectTelling) (2 routes), Euro BirdWatch, BMP (BroedvogelMonitoringProject) Kootwijkerzand, BSPnb (BijzondereSoortenProject niet-broedvogels), Nachtzwaluwen Kootwijkerzand, Steenuilen Voorsterklei en het MUS-project (MeetnetUrbaneSoorten) (3 postcodes).

De Weidevogelbescherming is ook dit jaar weer gecoördineerd door 2 van onze leden. Verschillende andere leden (en niet-leden) deden eraan mee.

De cursus vogelherkenning (in samenwerking met CODA Bibliotheek) is voor de 18^e keer gegeven door in totaal 6 werkgroepleden. De voorjaarscursus is wegens gebrek aan belangstelling niet doorgegaan. De najaarscursus had 21 deelnemers.

Ook dit jaar heeft de werkgroep geprobeerd zo gevarieerd mogelijk te zijn bij de invulling van de werkgroepavonden met nadruk op kennisontwikkeling door deskundige sprekers uit te nodigen.

Een uitgebreid jaarverslag van de Vogelwerkgroep is op te vragen bij Ineke Klaver.

Fred Bontenbal, Ineke Klaver en Rein van Putten

Financieel jaaroverzicht 2009 KNNV Afdeling Apeldoorn									
Onderwerp/post	2009			2008		2010		"werkelijk" saldo 2009	
	In	Uit	Saldo	ontvangen in 2009 m.b.t. 2008	betaald in 2009 m.b.t. 2008	nog te ontvangen m.b.t. 2009	nog te betalen m.b.t. 2009		
Algemeen leden			2038,75					2038,75	
Contributies leden	4624,00	232,00							
Donaties	49,50								
Aldr. KNNV landelijk		2402,75							
Organisatie			-306,67					-232,85	
Bestuur/secretariaat		226,93							
4 Jaargetijden		191,84							
Rente kap.rek.	112,10			110,07		183,89			
Promotie commissie			603,86					702,00	
boeken	1970,56	1419,08		100,00		525,35	327,21		
promotie	135,00	82,62							
Activiteiten			-907,11					-1819,17	
VWG									
cursus	250,00			250,00		250,00			
kosten		261,64							
Paddenstoelen W.G.		40,00							
Planten W.G.									
cursus	1010,60	462,87		60,60			259,16		
flora	421,35	258,84							
kosten	17,00	1,50					675,00		
Insecten W.G.									
cursus	93,36								
kosten		2,32							
Activiteiten Cie.									
lezingen, diversen	89,35	564,25							
mosbeek	640,00	672,65							
fotocursus Dette	420,00	497,00							
Natuurhuis		847,70			457,70		375,00		
Kadobonnen cursusleiders		240,00							
Totaal	9832,82	8403,99	1428,83	520,67	457,70	959,24	1636,37	688,73	
				Saldi rekeningen	begin 2009	eind 2009			
				Giro	375,45	194,38			
				Kap. Rek.	235,52	0,00			
				ASN	5700,00	7545,42			
				Totaal	6310,97	7739,80			

In het totaal van de Algemene middelen zitten 4 bestemmingsposten:							
Tegoed Insectenwerkgroep:				uitgaven	budget	saldo ink.	ad 50%
saldo 1-1-2009		+	€	653,45			
	Bij:	+	€	46,68		93,36	46,68
	Af:	-	€	0,00	2,32	70,00	
Saldo 31-12-2009		+	€	700,13			
Tegoed Vogelwerkgroep:							
saldo 1-1-2009		+	€	113,78			
	Bij:	+	€	125,00		250,00	125,00
	Af:	-	€	61,64	261,64	200,00	
Saldo 31-12-2009		+	€	177,14			
Tegoed Plantenwerkgroep:							
saldo 1-1-2009		+	€	450,31			
	Bij:	+	€	318,62		637,23	318,62
	Af:	-	€	0,00	1,50	70,00	
Saldo 31-12-2009		+	€	768,92			
Tegoed Paddenstoelenwerkgroep:							
saldo 1-1-2009		+	€	36,42			
	Bij:	+	€	0,00			
	Af:	-	€	0,00	40,00	70,00	0,00
Saldo 31-12-2009		+	€	36,42			
	Totaa	+	€	1682,61			